

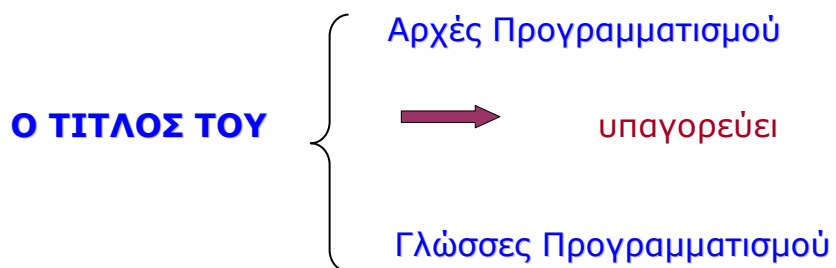
Π. Σταθοπούλου

psth@ece.upatras.gr ή
psth@upatras.gr

Ομάδα Α' (Φοιτητές με μονό αριθμό Μητρώου)

- Διδασκαλία : Παρασκευή 11πμ-13μμ ΗΛ7
- Φροντιστήριο : Δευτέρα 11πμ-12πμ ΗΛ4

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Τι είναι όμως Προγραμματισμός ?

Ορισμός: Δραστηριότητα επίλυσης απλών ή σύνθετων προβλημάτων μέσω υπολογιστή

Ικανότητα της σωστής επίλυσης των προβλημάτων

Δυνατότητα σωστού Προγραμματισμού

ΟΜΩΣ

- ❑ Ο Προγραμματισμός δεν είναι μόνο **Επιστήμη** αλλά και **ΤΕΧΝΗ**
- ❑ Προγραμματίζω σωστά δεν σημαίνει απομνημονεύω μερικούς κανόνες

Επίλυση Προβλημάτων & Υπολογιστής

Λόγοι επίλυσης προβλημάτων μέσω υπολογιστή

- Πολυπλοκότητα προβλημάτων
- Επαναληπτικότητα διεργασιών
- Ταχύτητα των διεργασιών
- Μεγάλο πλήθος δεδομένων

Στάδια επίλυσης προβλημάτων μέσω υπολογιστή

- Καθορισμός των προδιαγραφών του προβλήματος
- Ανάλυση του προβλήματος
- Σχεδιασμός του αλγορίθμου για την επίλυση του προβλήματος
- Υλοποίηση του αλγορίθμου
- Έλεγχος και επαλήθευση του

Γιατί Βασικές Αρχές Προγραμματισμού ?

Τι σημαίνει βασικές αρχές προγραμματισμού

Στρατηγικές & μέθοδοι ανάπτυξης λογισμικού

Γιατί Βασικές Αρχές Προγραμματισμού ?

- εφαρμογή βασικών αρχών προγραμματισμού συνεπάγεται:
  - σωστή διαχείριση της πολυπλοκότητας
- εκμάθηση βασικών αρχών προγραμματισμού:
  - πρακτική εξάσκηση & συστηματική ενασχόληση με τον προγραμματισμό
  - πειθαρχία κατά την ανάπτυξη & υλοποίηση προγραμμάτων

Γιατί Βασικές Αρχές Προγραμματισμού ?

Στρατηγικές ή μέθοδοι προγραμματισμού:

- 1.αφαιρετικότητα (abstraction)
- 2.έλεγχος της ορθής λειτουργίας
- 3.δυνατότητα διασφάλισης ποιότητας
- 4.δυνατότητα επέκτασης ή τροποποίησης
- 5.εκμετάλλευση δομικών στοιχείων (reusability)

Στρατηγικές & μέθοδοι υλοποίησης οποιουδήποτε έργου μηχανικού

Τρέχουσα Κατάσταση

Ποιες είναι οι μέχρι τώρα γνώσεις μας;

- 1^ο εξάμηνο {
  - βασικά στοιχεία οργάνωσης των υπολογιστών
  - γενικά περι αλγορίθμων

- 2^ο εξάμηνο {
  - συμφιλίωση με μια γλώσσα προγραμματισμού
(FORTRAN)
  - ανάπτυξη & υλοποίηση προγραμμάτων

Τρέχουσα Κατάσταση

➤ Το μάθημα τώρα στο 4^ο εξάμηνο

Κατανόηση δύο βασικών στρατηγικών προγραμματισμού
Διαδικαστικός (procedural) προγραμματισμός
Αντικειμενοστραφής (object-oriented) προγραμματισμός
Συμφιλίωση με σύγχρονες γλώσσες (C, JAVA)

Πως ;

- Διαδικαστικός (procedural) προγραμματισμός
  - Εφαρμογές με γλώσσα C
- Αντικειμενοστραφής (object-oriented) προγραμματισμός
  - Εφαρμογές με γλώσσα Java

Σήμερα

➤ Εισαγωγικά

Διαδικαστικός προγραμματισμός, Διεργασία,
Οργάνωση της Λύσης, Διάγραμμα ροής,
Αλγόριθμος, Αναπαράσταση Δεδομένων,

➤ Δομή προγράμματος σε C

Συνάρτηση main, Δηλώσεις μεταβλητών,
Εκτελέσιμες προτάσεις.

➤ Εργαστήριο 1ο

Διαδικαστικός προγραμματισμός

Ο Διαδικαστικός (*procedural*) προγραμματισμός συχνά χρησιμοποιείται σαν συνώνυμο του προστακτικού (*imperative*) προγραμματισμού

{όσον αφορά τα βήματα που πρέπει να κάνει το πρόγραμμα για να οδηγηθεί στο τελικό αποτέλεσμα}

Βασίζεται, όμως κυρίως στην έννοια της

κλήσης μια Διεργασίας/Διαδικασίας
(*Procedure Call*)

Διαδικαστικός προγραμματισμός

- ✓ Οι Διεργασίες/Διαδικασίες, {γνωστές σαν ρουτίνες, υπορουτίνες, μέθοδοι, συναρτήσεις} αποτελούν ένα σύνολο από υπολογιστικά βήματα.
- ✓ Κάθε διεργασία/διαδικασία μπορεί να κληθεί από οποιοδήποτε σημείο της εκτέλεσης του προγράμματος και μπορεί να εμπεριέχεται σε άλλες διεργασίες ή ακόμα και στον ίδιο τον εαυτό της

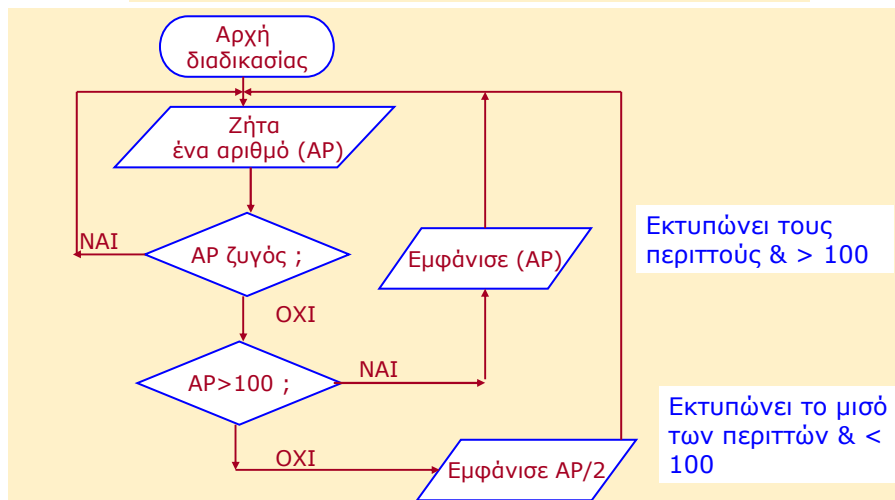
Οργάνωση της Λύσης

Τρόποι Περιγραφής/Απεικόνισης της Λύσης

- Δομημένη Φυσική Γλώσσα / Ψευδοκώδικας
- Διαγράμματα ροής
- UML, SDL, ...

Διάγραμμα Ροής

Σύνταξη Προγραμμάτων

Παλιότερα:

Αλγόριθμοι+ Δομές δεδομένων = Πρόγραμμα

Σήμερα:

Τεχνικές διαχείρισης της πολυπλοκότητας

Τι είναι Αλγόριθμος

Αλγόριθμος είναι μια πεπερασμένη σειρά ενεργειών, αυστηρά καθορισμένων και εκτελέσιμων σε πεπερασμένο χρόνο που στοχεύουν στην επίλυση ενός προβλήματος.

Τι είναι Αλγόριθμος

Κάθε αλγόριθμος ικανοποιεί τα παρακάτω κριτήρια:

- καμία ή περισσότερες εισόδους
- μία ή περισσότερες εξόδους
- Καθοριστικότητα
- Περαιτότητα
- Αποτελεσματικότητα

Αναπαράσταση δεδομένων

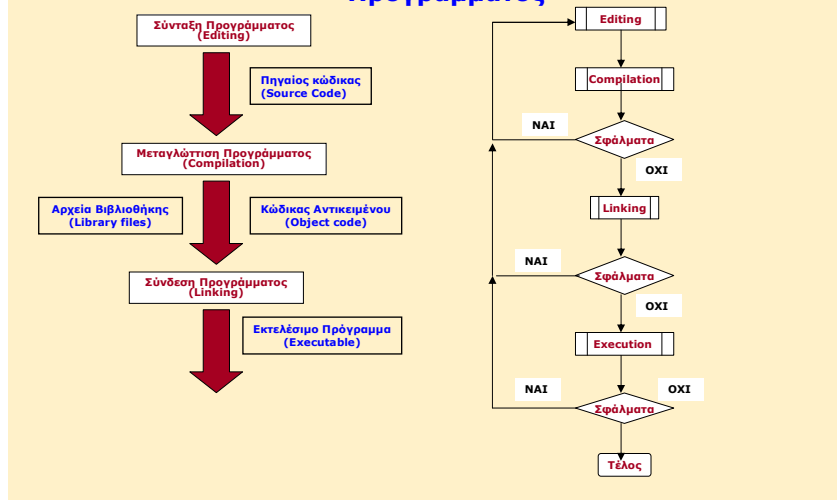
Τρόπος αναπαράστασης καθοριστικός :

- Απλοί και Σύνθετοι
- Σύνθετες δομές δεδομένων
  - Δένδρα , λίστες
- Αφαιρετικότητα στα δεδομένα

Προετοιμασία για Προγραμματισμό

- Ορισμός του Προβλήματος
- Κύκλος Ανάπτυξης του Προγράμματος
  - Χρήση Προγράμματος Σύνταξης (Editing)
  - Δημιουργία Πηγαίου Κώδικα (Source Code)
  - Μεταγλώττιση Πηγαίου Κώδικα (Compilation)
  - Σύνδεση για την δημιουργία του εκτελέσιμου αρχείου (Linking)
  - Δημιουργία εκτελέσιμου Κώδικα (Executable Code)
- Ολοκλήρωση του Κύκλου Ανάπτυξης – Εκτέλεση

Διαγραμματική Παράσταση του Κύκλου Ανάπτυξης του Προγράμματος

Τι είναι γλώσσα Προγραμματισμού?

- Γενικά η **γλώσσα προγραμματισμού** είναι μία τεχνητή γλώσσα η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ελέγχει την συμπεριφορά μιας μηχανής, ειδικότερα ενός υπολογιστή.
- Οι γλώσσες προγραμματισμού, όπως και οι φυσικές γλώσσες, προσδιορίζονται από **ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟΥΣ** και **σημασιολογικούς** κανόνες.

Τα χαρακτηριστικά της γλώσσας C

- Γλώσσα Προγραμματισμού υψηλού επιπέδου με αρκετά χαρακτηριστικά των γλωσσών χαμηλού επιπέδου.
- Δομημένη Γλώσσα Προγραμματισμού, επιτρέπει τον τμηματικό χειρισμό (modularity) των προγραμμάτων.
- Μεταφραστική γλώσσα

Στοιχεία της Γλώσσας C

- Διαθέτει Λεξιλόγιο , Γραμματική & Συντακτικό
- Διαθέτει Τύπους Δεδομένων
  - Απλοί τύποι δεδομένων (double, int, char, float)
  - Σύνθετοι τύποι δεδομένων (πίνακες, δομές)
- Διαθέτει Βασική Βιβλιοθήκη
  - Έτοιμες συναρτήσεις (printf, scanf, abs, power,.....)

Στοιχεία της Γλώσσας C

- Λεξιλόγιο
  - Σύνολο από σύμβολα & λέξεις που έχουν προκαθορισμένη σημασία
- Συντακτικό
  - Σύνολο κανόνων που καθορίζουν την σωστή σύνταξη προτάσεων

Τα αλφάβητο της γλώσσας C

- αποτελείται σύμφωνα με το ANSI 88 πρότυπο από **96** **χαρακτήρες**:

- οι χαρακτήρες:

- **κενού**, ελέγχου οριζόντιου στηλοθέτη (**tab**), κάθετου στηλοθέτη,
- αλλαγής σελίδας (**form feed**), νέας γραμμής (**new-line**)

- οι παρακάτω 91 γραφικοί χαρακτήρες:

a b c d e f g h i j k l m n o p q r s t u v w x y z
A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y
Z
0 1 2 3 4 5 6 7 8 9
_ { } [ ] # ( ) < > % : ; . ? * + - / ^ & | ~ ! = , \ " ' `

Το Λεξιλόγιο της Γλώσσας C

- Λέξεις κλειδιά (Keywords)
- Δεσμευμένες λέξεις (Reserved words)
- Τελεστές (Operators)
- Αναγνωριστές (Identifiers)

Λέξεις Κλειδιά (keywords)

➤ Λεκτικές μονάδες που μόνες τους ή με άλλες λεκτικές μονάδες σχηματίζουν κάποια γλωσσική κατασκευή.

Π.χ.

- η λέξη κλειδί **int** της C, αναπαριστά τον ακέραιο τύπο δεδομένων,
- η **if** σε συνδυασμό με την λέξη κλειδί **else** δημιουργεί την βασική γλωσσική κατασκευή **if else** για τον έλεγχο της ροής του προγράμματος

Λέξεις Κλειδιά στη C

auto	double	int	struct
break	else	long	switch
case	enum	register	typedef
char	extern	return	union
const	float	short	unsigned
continue	for	signed	void
default	goto	sizeof	volatile
do	if	static	while

καθοριστής τύπου - καθοριστής κατηγορίας αποθήκευσης - προσδιοριστής τύπου

Δεσμευμένες λέξεις (Reserved words)

- Λέξεις κλειδιά (Keywords)
- Ονόματα συναρτήσεων της βασικής βιβλιοθήκης
- Ονόματα μακροεντολών που ορίζονται σε αρχεία επικεφαλίδας
- Ονόματα τύπων που ορίζει η βασική βιβλιοθήκη
- Ονόματα εντολών προεπεξεργαστών: `include`, `define`
- Ονόματα της μορφής `_DATE_`, `_FILE_`, κτλ.

Τελεστής (Operators)

- Είναι ένα σύμβολο ή μία λέξη που αναπαριστά συγκεκριμένη διεργασία, που εκτελείται πάνω σε ένα ή περισσότερα δεδομένα

Π.χ.

- Ο τελεστής `*`, αναπαριστά την διεργασία του πολλαπλασιασμού.

(`/`, `+`, `=`, `==`, `!=`)

Αναγνωριστές (Identifiers)

- λέξεις που κατασκευάζει ο προγραμματιστής
- χρησιμοποιούνται σαν ονόματα από τον προγραμματιστή
  - Μεταβλητές
  - Σταθερές
  - Συναρτήσεις
  - δικούς του τύπους δεδομένων
- δεν θα πρέπει να είναι δεσμευμένες

Παραδείγματα Αναγνωριστών

■ J	—————>	έγκυρο
■ MyName	—————>	έγκυρο
■ Int	—————>	έγκυρο
■ Get_word()	—————>	έγκυρο
■ Float	—————>	έγκυρο
■ char	—————>	άκυρο

Οι τύποι Δεδομένων στη C

- char - χαρακτήρας
- int - ακέραιος
- float - αριθμός κινητής υποδιαστολής απλής ακρίβειας(32 bits)
- double - αριθμός κινητής υποδιαστολής απλής ακρίβειας(64 bits)
- Απαριθμητικός τύπος
  - enum boolean {false, true}
- Σύνθετοι τύποι
  - Πίνακες & δομές

Διαδικασία απόδοσης ονομάτων

- Ένας από τους σημαντικότερους παράγοντες που καθορίζουν την λειτουργεί του προγράμματος είναι η **αναγνωσιμότητα**.
- Καλό πρόγραμμα σημαίνει:
  - Σωστή λειτουργία
  - Εύκολη αναγνωσιμότητα
  - Συντήρηση

Μην παραβλέπετε σε καμία περίπτωση την αναγνωσιμότητα ενός προγράμματος.

Αναγνωσιμότητα Κώδικα

```
i= 120;  
if (i>j)  
func1();  
else  
func2();
```

```
velocity = 120;  
if (velocity > max_velocity)  
    decrease_velocity( );  
else  
    increase_velocity( );
```

Απλό πρόγραμμα σε C

```
/* A simple C program */  
#include <stdio.h>  
  
main()  
{  
    printf("hello, world");  
}
```

2^ο απλό πρόγραμμα σε C

```
/* A simple C program */  
#include <stdio.h>  
main()  
{  
int a, b, c, sum;  
a=1;  
b=2; c=3;  
sum = a + b + c;  
printf("sum is %d",sum);  
}
```